انی لا اخاف علی امتی الفقر ولکن اخاف علیهم سوء التدبیر

من از فقر اقتصادی بر امتم نمی ترسم بلکه از سوء تدبیر می‌ترسم.

خبر امروز

تورهای تخصصی موزه ملک

مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک، فراخوان برگزاری تورهای تخصصی و کارگاه‌های آموزشی خود را برای مدرسه‌ها، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه اعلام کرد.
مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک علاوه بر ارائه خدمات به پژوهشگران و گردشگران، شرایطی برای ارائه آموزه‌های تخصصی در زمینه‌های مرتبط با ظرفیت‌های گنجینه خود به‌ویژه در حوزه آموزش‌های غیررسمی به گروه‌های مختلف کشور فراهم کرده که می‌تواند کارکردهای ارزشمندی نیز در زمینه تولید علم و دانش‌افزایی داشته باشد.
این موقوفه در کنار ارائه این خدمات کتابخانه‌ای و موزه‌ای آماده اجرای برنامه‌های تخصصی برای مخاطبان ویژه خود از مراکز آموزشی در چارچوب تورهای تخصصی و کارگاه‌های آموزشی در گستره فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی است.
متولیان و مسئولان مدرسه‌ها، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه در تهران و شهرهای دیگر برای هماهنگی و کسب اطلاعات بیشتر درباره چگونگی برخورداری از این خدمات ویژه مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک می‌توانند با شماره تلفن ۶۶۷۵۱۲۹۱-۰۲۱ (روابط عمومی این مؤسسه) تماس بگیرند.

پژوهش

راهی نو برای پژوهشگران

مرکز اسناد آستان قدس رضوی و آستان مقدس حضرت عباس(ع) در وبیناری مشترک ضمن معرفی عملکرد خود، راه‌های همکاری مشترک برای تسهیل امر پژوهش را مورد بررسی قرار دادند.
محمدهادی زاهدی؛ مدیر مرکز اسناد و مطبوعات آستان قدس رضوی در این برنامه با اشاره به میراث ارزشمند اسلامی موجود در مراکز مخطوطات کشورهای اسلامی، بر تعامل میان این مراکز تأکید کرد و گفت: تعامل و ارتباط می‌تواند تصویری زیبا از میراث گرانبهای تمدن اسلامی را در معرض دید جهانیان قرار دهد. صلاح السراج از مدیران آستان حضرت عباس(ع) نیز ضمن قدردانی از اقدام‌های صورت گرفته در مرکز اسناد آستان قدس رضوی برای حفظ میراث گذشتگان، حفاظت از این میراث را نیازمند عزم ملی عنوان کرد.

آشنایی با خانواده‌ای که پشت در پشت برای آستان قدس رضوی کاشی می‌سازند

خاندان کاشی کار

گزیده

کاشی‌کاری در حرم مطهر رضوی از جمله هنرهای زیبا و چشم‌نوازی است که در یک سده اخیر توسط هنرمندان چیره‌دست از جمله خاندان «قدس» به اجرا در آمده است.

پس از ظهور اسلام، هنر کاشی‌کاری در خدمت زیبایی بناها قرار گرفت. استفاده از کاشی برای تزئین و همچنین استحکام بخشیدن به بناها در ایران از دوره سلجوقی آغاز شد و طی قرون متمادی به ویژه در عهد تیموری و صفوی به اوج خود رسید. اما اتفاق مهم دیگری که در این دوران رخ داد، ساخت کاشی معرق بود. بهترین نمونه‌های کاشی معرق را هم اکنون می‌توان در ایوان مقصوره مسجد جامع گوهرشاد و صحن انقلاب دید.

مجموعه کاشی سنتی قدس در سال ۱۲۸۱ هجری شمسی توسط مرحوم حاج‌یوسف کاشی‌پز قدس فعالیت خود را آغاز کرد. نماهای بسیاری از بناهای تاریخی و مذهبی توسط او کاشی‌کاری و بازسازی شد که از جمله این بناها در شهر مقدس مشهد می‌توان به حرم مطهر امام رضا(ع) و آرامگاه خواجه‌ربیع اشاره کرد. «محمد کاشی‌پز قدس» نسل سوم این خاندان است که این روزها در حوالی ۶۰ سالگی زندگی می‌کند. او اگرچه ۴۶ سال از عمرش را در کار و هنر کاشی‌کاری و اجرای آن در حرم رضوی گذرانده است اما هنرنمایی‌اش فقط به حرم امام رضا(ع) خلاصه نمی‌شود. در ادامه گپ و گفت این هنرمند با خبرگزاری رضوی را می‌خوانید.

■ آثار هنری حاج‌یوسف و محمدتقی کاشی‌پز در آستان قدس رضوی یادگار چه سال‌هایی است؟

پدربزرگم حاج‌یوسف اواخر سده ۱۲۰۰ از یزد به مشهد مهاجرت می‌کند و اینجا کنار دست استاد زین‌العابدین شاگرد حرفه کاشی‌کاری می‌شود. حاج‌یوسف این کارها را از سال ۱۲۹۰ تا ۱۳۴۰ با وجود ناتوانی و ضعف جسمی سال‌های آخر عمرش در مدت ۵۰ سال انجام داد. او همچنین توفیق دربانی حرم در کشیک سوم را داشت و در سال ۱۳۴۴ مرحوم و در صحن انقلاب دفن شد.

پدرم «محمدتقی کاشی‌پز» هم حدود ۱۶-۱۵ سال در کنار پدربزرگم در آستان مشغول بود و پس از فوت ایشان، جانشینش در آستان قدس رضوی شد. از جمله کارهای پدرم می‌توان به بازسازی کاشی‌های داخل صحن‌های انقلاب، آزادی و بعثت، ورودی‌های مهمانسرا، روضه منوره و مسجد بالاسر حضرت اشاره کرد. پدرم نیز در سال ۱۳۷۲ مرحوم و در صحن جمهوری اسلامی به خاک سپرده شد.

■ یعنی شروع کار شما در حرفه خاندان کاشی‌پز قدس را باید مربوط به چه سالی بدانیم؟

البته من از کودکی همراه پدر به حرم مطهر رضوی می آمدم و در واقع کنار دست او کار می‌کردم، اما به عنوان یک شغل و حرفه از سال ۱۳۶۵ وارد این هنر شدم و در این ۳۵ سال برای ساخت مساجد و مجتمع‌های بین‌راهی آستان قدس رضوی با این مجموعه همکاری داشتم و همچنین در امامزاده حسین بن موسی الکاظم(ع) شهر طبس و آرامگاه شهید مدرس کاشمر هم کارهایی انجام دادم.

■ گویا کارگاه‌های کاشی‌پزی پیش از این در داخل حرم قرار داشت؟

بله... زمانی که کارگاه‌ها در حرم بودند بسیار جو معنوی و هنری در آن‌ها حاکم بود. پدرم و همکارانش هر روز صبح این توفیق را داشتند که کار خود را با عرض سلام و ادب به ساحت مقدس امام رضا(ع) آغاز کنند. بیشتر کارگران هنگام کار با وضو بودند. هشت کوره در حرم و در محل فعلی دانشگاه رضوی و مهمانسرا و زیر فضای نقاره‌خانه فعال بود. سال ۱۳۷۳ و پس از ماجرای انفجار تروریستی در حرم مطهر کارگاه‌های کاشی‌پزی به بیرون از حرم منتقل شد.

■ شما به خاطر علاقه به این هنر به کاشی‌کاری مشغول شدید یا چون شغل پدری بود آن را دنبال کردید؟

همان سال‌هایی که کارخانه جدید کاشی را راه‌اندازی کردند، من به مهندس رضا دیشیدی معرفی شدم و ایشان همان سال ۱۳۶۵ پیشنهاد داد مدیریت کارخانه کاشی آستانه را به عهده بگیرم و اسم پدربزرگم را زنده نگه دارم. توفیقی حاصل شد تا در این سال، کارگاه جدید آستان قدس را راه‌اندازی کردیم که برای صحن‌های قدس، جمهوری اسلامی و کتابخانه حرم کاشی می‌پختیم. پدرم همچنان آن سال‌هایی که من مدیر کارخانه بودم در کارگاه حرم مشغول به فعالیت بود.

■ می‌شود گفت با پیشرفت علم و فناوری شاهد کیفیت در ساخت کاشی‌های مدرن در مقایسه با کاشی‌های سنتی هستیم؟

البته کاشی‌های ماشینی کیفیت گذشته را ندارد. کارهای مدرن امروزی مثل کار دست بی‌نقص نیست. در گذشته همه کارها با حوصله، صبر و دقت بیشتری انجام می‌شد و چون در حرم مطهر همراه با معنویت بود، بسیار کیفیت خوبی داشت.

■ گویا فرزندانتان هم ادامه‌دهنده راه شما و اجدادشان هستند؟

بله. پسرانم حمیدرضا و محمدتقی با داشتن تحصیلات عالیه در کارگاه خودمان مشغول‌اند و نسل چهارم خاندان کاشی‌پز قدس به شمار می‌روند.